

AKONTACIJA DOHODNINE OZ. GLAVNI DELODAJALEC

Pojasnilo DURS, št. 4210-20422/2011, 18. 7. 2011

Zavezanec v elektronski pošti prosi za pojasnilo glede opredelitve glavnega delodajalca v primeru, ko ima zavezanec za dohodnino pri sedanjem delodajalcu sklenjeno redno delovno razmerje. Na podlagi izvensodne poravnave mu bo prejšnji delodajalec izplačal odpravnino, ki se nanaša na, v letu 2008, prenehano delovno razmerje. Znesek izplačane odpravnine bistveno presega trenutno dogovorjen znesek mesečne plače pri sedanjem delodajalcu. Zavezanca zanima, kateri delodajalec se v tem primeru šteje za glavnega delodajalca.

V nadaljevanju pojasnujemo.

Glavni delodajalec je v obravnavanem primeru prejšnji delodajalec zavezanca, saj izplačilo odpravnine predstavlja pretežni del njegovega dohodka iz delovnega razmerja.

Zakon o dohodnini – ZDoh-2 (Uradni list RS, št. 13/2011-UPB7) v 127. členu določa, da je glavni delodajalec oseba, pri kateri zavezanec dosega pretežni del svojega dohodka iz delovnega razmerja. Oseba, pri kateri zavezanec dosega dohodek iz delovnega razmerja, ki ne predstavlja pretežnega dela njegovih tovrstnih dohodkov, se v smislu ZDoh-2 šteje za njegovega drugega delodajalca.

Več o opredelitvi glavnega delodajalca po ZDoh-2 lahko preberete v naslednjem pojasnilu:

GLAVNI DELODAJALEC PO ZAKONU O DOHODNINI

Pojasnilo MF, št. 424-08-152/2004, 29. 12. 2004

Več davčnih zavezancev se je na Ministrstvo za finance RS obrnilo v zvezi z opredelitvijo glavnega delodajalca po Zakonu o dohodnini (Uradni list RS, št. 54/04, popr. št. 56/04, 62/04, 64/04, ZDoh-1a, 80/04), v nadaljevanju: ZDoh-1. Ministrstvo za finance RS pojasnjuje:

V drugem odstavku 121. člena ZDoh-1 je določeno, da se od dohodka iz delovnega razmerja, doseženega pri delodajalcu, pri katerem zavezanec dosega pretežni del dohodka iz delovnega razmerja (pri glavnem delodajalcu), akontacija dohodnine izračuna tako, da se za posamični dohodek uporabi stopnja dohodnine in lestvica iz 116. člena ZDoh-1, preračunana na 1/12 leta. Pri izračunu akontacije od posamičnega dohodka, ki je dosežen pri glavnem delodajalcu, se upošteva tudi 1/12 zneska splošne, osebne in posebne olajšave iz 105. člena, iz prvega in drugega odstavka 106. člena in iz 108. člena ZDoh-1.

Navedeno pomeni, da se že med letom pri izračunu akontacij dohodnine od dohodkov iz delovnega razmerja, ki jih izplača glavni delodajalec in ki zadevajo mesečno obdobje, upoštevajo davčne olajšave, ki se drugače upoštevajo pri odmeri dohodnine od letne davčne osnove.

Glavni delodajalec je oseba, pri kateri zavezanec dosega pretežni del dohodka iz delovnega razmerja, zato ima zavezanec v smislu ZDoh-1 lahko samo enega glavnega delodajalca, ki ob izplačilu mesečnega dohodka izračuna akontacijo dohodnine ob upoštevanju dvanajstine letnih davčnih olajšav, jo odtegne od dohodka in plača na predpisane podračune kot davčni odtegljaj. Glavni delodajalec je zato oseba, s katero ima zavezanec sklenjeno pogodbo o zaposlitvi za polni delovni čas. Če ima zavezanec sklenjeno pogodbo o zaposlitvi za krajši delovni čas, predpostavljamo, da pretežni del

dohodka doseže pri delodajalcu, s katerim ima sklenjeno pogodbo o zaposlitvi za več kakor polovico polnega delovnega časa oziroma za pretežni del delovnega časa v okviru polnega delovnega časa (to pomeni npr.: če ima sklenjenih več pogodb, npr. za 40 %, 30 %, 20 % in 10 % polnega delovnega časa, je glavni delodajalec oseba, pri kateri ima sklenjeno pogodbo za 40 % delovnega časa). Če ima zavezanec sklenjenih več pogodb o zaposlitvi s krajšim delovnim časom, vsaka pa pomeni sorazmerni del polnega delovnega časa (npr. 50 % : 50 %, tri pogodbe po tretjino delovnega časa ipd.), je glavni delodajalec oseba, pri kateri dosega večji dohodek. Če na tej podlagi ni mogoče ugotoviti, pri katerem delodajalcu zavezanec prejema pretežni del dohodka (na podlagi pogodb prejema pri vseh enake zneske dohodka), se zavezanec sam odloči, kateri od delodajalcev je njegov glavni delodajalec. O tej odločitvi pisno obvesti glavnega delodajalca in druge delodajalce.

Če ima zavezanec v obdobju enega meseca najmanj dva glavna delodajalca (npr. zavezancu preneha delovno razmerje 20. v mesecu, 21. v mesecu pa začne novo delovno razmerje), predpostavljamo, da pretežni del dohodka doseže pri delodajalcu, pri katerem je bil v delovnem razmerju v daljšem časovnem obdobju v enem mesecu, in to šteto po dnevih v mesecu. Zato mu ta delodajalec pri izračunu akontacije upošteva 1/12 olajšav, drugi delodajalec pa za preostali del dohodka iz delovnega razmerja teh olajšav ne upošteva. 1/12 olajšav se upošteva šele pri izračunu davčnega odtegljaja za naslednji polni mesec.

Glede na to, da so delodajalci tudi plačniki davka v smislu 19. člena ZDavP-1, morajo zagotoviti vse pogoje in poznati okoliščine posameznega primera, da bo davčni odtegljaj od dohodkov iz zaposlitve (to je akontacija dohodnine od dohodka iz zaposlitve zavezanca za dohodnino) pravilno izračunan. Če plačnik davka ni odtegnil davčnega odtegljaja in ga plačal ali ga ni odtegnil in ne plačal pravilno, se davčni odtegljaj s pripadajočimi dajatvami izterja od plačnika davka in plačnika davka tudi bremeniti. Za te primere je v 5. točki prvega odstavka 391. člena z ZDavP-1 predpisana tudi ustrezna sankcija.

V primerih, ko delodajalec izplača nadomestila plače v breme zdravstvenega zavarovanja ali v breme drugega zavezanca (kakor je določeno v petem odstavku 137. člena ZDR), se delodajalec ravna po istih pravilih, kakor se drugače uporabljajo za izplačilo plač in drugih dohodkov iz delovnega razmerja in so navedeni v prejšnjih odstavkih.

Ko se nadomestila in drugi dohodki iz naslova obveznega invalidskega zavarovanja, obveznega zdravstvenega zavarovanja, obveznega zavarovanja za primer brezposelnosti in za starševsko varstvo izplačujejo zavarovancem neposredno in ne prek njihovih delodajalcev, izplačevalci teh dohodkov veljajo za glavne delodajalce, kakor je določeno za ravnanje delodajalcev, kadar ima zavezanec v enem mesecu vsaj dva glavna delodajalca.

Ko se nadomestila in drugi dohodki iz naslova obveznega zdravstvenega zavarovanja, obveznega zavarovanja za primer brezposelnosti in za starševsko varstvo izplačujejo fizičnim osebam, ki opravljajo dejavnost, kmetom, družbenikom družb in drugim osebam, ki niso v delovnem razmerju (4. točka drugega odstavka 25. člena ZDoh-1), izplačevalec teh nadomestil in drugih dohodkov velja za glavnega delodajalca prejemnika od dneva izplačevanja teh nadomestil dalje in temu ustrezno izračuna, odtegne in plača akontacije dohodnine.